

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
4.sjöstridsflottiljen, Camilla Wilhelmsson,
camilla.wilhelmsson@mil.se ☐

Ert datum
2021-08-29

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Anneli Castan, 08-610 82 65,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Föreläggande om försiktighetsmått avseende undervattenssprängning v147 i sprängområde 8, Bjurshaga, Haninge kommun

Beslut

Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) förelägger Försvarsmakten, org.nr. 202100-4615, att vidta följande försiktighetsmått vid undervattenssprängningar i område 8, Bjurshaga, Haninge kommun, v47 2021:

Om inte annat framgår av nedan angivna försiktighetsmått ska verksamheten utföras i enlighet med anmälan.

1. I god tid, minst en vecka innan, ska Skärgårdsstiftelsen och lokala fiskare informeras om den planerade verksamheten.
2. Omfattande fiskdöd eller andra avvikelser som bedöms medföra risk för negativ påverkan på naturmiljön ska omgående anmälas till FIHM.
3. Inom fyra veckor efter sprängning ska en rapport som redogör för försiktighetsåtgärder som vidtogs vid övningen, eventuell fiskdöd samt observationer av däggdjur och fåglar inlämnas till FIHM. Fotodokumentation där arter av ev. döda djur framgår ska redovisas i slutrapporten.

(JE)

Bakgrund

Anmälan om sprängning i vatten inkom till FIHM från 4.sjöstridsflottiljen, Försvarsmakten den 3 september 2021. Av anmälan framgår följande. Anmälan avser tolv laddningar à 5 kg pbxn9 med botten detonation. Det sprängområde som ska nyttjas är Försvarsmaktens fasta sprängområde 8, Bjurshaga i Haninge kommun.

Djupet i området är ca 30 meter och botten består i huvudsak av lera. Stranden består av postglacial lera och berg. Påverkan på botten är 253,2 m² enligt den beräkningsmodell som Försvarsmakten har tagit fram för beräkning av bottenyta i samband med sprängning i vatten.

Anmälningspliktig sprängning i vatten får omfatta högst 3000 m² bottenyta enligt 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet. Omfattningen i vattenvolym är uppskattad till 73,6 m³, enligt samma beräkningsmodell som för bottenpåverkan.

Verksamheten är planerad till den 22 till och med den 26 november 2021 och kommer att genomföras i dagsljus. Syftet med verksamheten är träning i att röja bottenliggande minor.

Försvarsmakten anger att platsen och tidpunkten på året valts bland annat för att minimera påverkan på marinlevande djur.

Försvarsmakten åtar sig följande försiktighetsmått i samband med sprängningarna.

1. Okulär besiktning av området för att undvika skador på marint djurliv.
2. Innan sprängning kommer sändning med aktiv sonar och ekolod utföras i syfte att avhålla eventuellt djurliv/fiskstim.
3. Innan sändning med aktiv sonar ska detta föregås av så kallad ramp-up eller med en motsvarande form av akustisk varning.
4. Efter sprängning sker visuell kontroll av havsytan samt dokumentation av mängden eventuell död fisk.
5. Efter verksamhetens avslut skickas en miljörapport enligt sedvanlig rutin.

Anmälan remitterades till Länsstyrelsen i Stockholms län den 6 september 2021. I yttrande den 10 september 2021 anges huvudsakligen följande. Sprängområdet ligger i nära anslutning till flera Natura-2000-områden och fredningsområden för fisk. Området utgör viktiga lekområden för fisk och uppväxtplatser för sjöfågel. Eftersom området ligger innanför Bjurshagalandet och Kapellön bedöms bullerspridningen ut i fjärdarna vara begränsad.

Länsstyrelsen bedömer att övningen kan genomföras som planerat, men viss fiskdöd kommer att orsakas eftersom fisk alltid finns på platsen. Det finns också risk för att sjöfågel och säl dras till platsen av död fisk. Länsstyrelsen förutsätter att Försvarsmakten beaktar detta, till exempel genom att avvakta tills fåglar och säl avlägsnat sig igen. Påverkan på djurlivet bedöms bli förhållandevis begränsad på grund av årstiden. De angivna försiktighetsmått bedöms vara ändamålsenliga.

Länsstyrelsen önskar ta del av besiktningsrapport inklusive dokumentation av mängden död fisk och liknande. Bilder som visar på arter kan med fördel ingå. Dessa kan mailas till stockholm@lansstyrelsen.se med hänvisning till ärende 535-61067-2021.

Skäl för beslut

Bedömning

FIHM gör bedömningen att aktuell sprängning i vatten är att betrakta som en anmälningspliktig verksamhet enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken (1998:808) och 19 § punkt 5 i förordning (1998:1388) om vattenverksamheter och att anmälningsplikten är uppfylld.

FIHM gör bedömningen att en återrapportering, inklusive fotodokumentation bör ske till tillsynsmyndigheten inom fyra veckor efter genomförd sprängning. Det behövs för uppföljning och kontroll av åtgärdens eventuella miljöpåverkan. Det är rimligt att Försvarsmakten även skickar rapporten direkt till Länsstyrelsen.

Försvarsmakten har använt sprängområde 8 för undervattenssprängningar under flertalet år och påverkan på miljö och djurliv har enligt dokumentation varit i sammanhanget ringa.

Tidpunkten på året bedöms vara väl vald med tanke på att den biologiska aktiviteten är förhållandevis låg.

FIHM vill omgående bli informerad i de fall avvikelser som kan orsaka olägenhet för miljön inträffar. Detta för att ha möjlighet att agera skyndsamt som tillsynsmyndighet.

FIHM bedömningen att åtgärden kan ske på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Tillämpliga bestämmelser

Detta beslut har fattats med stöd av 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 11 kap. 9 a § och 26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 2 kap. 2, 3, 6-7 §§ miljöbalken och 23 § 2a p. förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Detta beslut har fattats av Försvarsinspektören för hälsa och miljö Pierre Campenfeldt. I den slutliga handläggningen har dessutom avdelningschef Lena Orbelius och miljöjurist Camilla Lindholm deltagit och som föredragande inspektör Anneli Castan.

Pierre Campenfeldt

Anneli Castan

Sändlista

Försvarsmakten

För kännedom

4.sjöstridsfljottiljen (avsett för Camilla Wilhelmsson)

Länsstyrelsen i Stockholms län

Sveriges Fiskares Producentorganisation (via peter@sfpo.se)

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, men skickas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö, 107 85 Stockholm.

Ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs samt vilket stöd som åberopas för ändringsyrkandet. Skrivelsen ska vara undertecknad.

För att överklagandet ska kunna prövas ska det ha inkommit till FIHM inom tre (3) veckor från den dag mottagaren tog del av detta beslut.